

СУЧАСНИЙ ДИДАКТИЧНИЙ ЗАСІБ – ЕЛЕКТРОННИЙ ІНТЕРАКТИВНИЙ ПЛАКАТ

Т.І. ТАБЛЕР

Україна, м. Мелітополь, МДПУ ім. Б.Хмельницького

У сучасному суспільстві перед педагогами все частіше стає питання впровадження засобів нових інформаційних технологій до навчального процесу. Актуальності набуває застосування на практиці мультимедійних, інтерактивних технологій, сутність яких ґрунтується на постійній активній взаємодії учнів та вчителя. Термін «інтерактивність» походить від англійського слова *interaction*, яке в перекладі означає «взаємодію». Інтерактивність – це двосторонній діалог між викладачами та учнями, мета якого допомогти учневі перетворити інформацію загального характеру в особисте знання. Педагогічний досвід свідчить про те, що взаємодію між вчителем та учнями досить зручно реалізувати з використанням комп'ютерної техніки. Яскравим прикладом сучасного комп'ютерно-орієнтованого засобу є інтерактивна дошка, використання якої ми неодноразово описували в попередніх працях. Застосування інтерактивної дошки посприяло появі наочно-дидактичних засобів більш високої, ніж традиційні, якості – інтерактивного електронного плакату.

Електронна енциклопедія Вікіпедія подає коротке визначення терміну у традиційному розумінні: плакат (нім. *Plakat*) – вид графіки, зображення, що впадає в око, на великому аркуші паперу з коротким супроводжувальним текстом, що створено з навчальною, агітаційною, рекламною та інформаційною метою [3].

На базі Мелітопольського державного педагогічного університету нами створено педагогічний програмний засіб «Конструктор інтерактивних плакатів» (автори Бельчев П.В., Рашковський П.О., Таблер Т.І.), який призначений для створення електронних інтерактивних плакатів з метою забезпечення високого рівня наочності навчального матеріалу. Електронний плакат подає навчальний матеріал у вигляді інтерактивних елементів (зображення, тексту), до яких за допомогою гіперпосилань приєднані дидактичні матеріали, а саме: текстові документи, графічні зображення, відео та аудіо файли, презентаційні матеріали, допоміжні навчальні засоби та інші. Вихідним продуктом «Конструктора інтерактивних плакатів» є HTML-файл, який відкривається в браузері та представляє собою електронний інтерактивний плакат. Інформація учневі пред'являється не відразу, вона «розгортається» залежно від керуючих впливів

користувача: вчителя при викладанні навчального матеріалу, учня при самостійній роботі. Інтерактивний плакат, який створюється за допомогою «Конструктора інтерактивних плакатів» головним фоном має основне зображення (велике головне зображення), воно може бути як зображенням (картинкою) та і заливкою. На головному зображенні можуть розташовуватися як маленькі зображення (іконки) так і текст (надпис, назва, заголовок), які мають посилання на дидактичні матеріали. При підведенні курсору до зображення (іконки) воно збільшується та під ним з'являється короткий опис, який ми за необхідністю додаємо при створенні плакату, якщо курсор відводимо від іконки, вона повертається до початкового розміру. При натисненні на зображення (іконку) або текст (надпис) відкривається файл (документ), який прикріплений до них за допомогою гіперпосилань.

Інтерактивний електронний плакат є сучасним багатофункціональним засобом навчання, який надає широкі можливості для організації навчального процесу. Це свого роду укрупнена дидактична одиниця, дидактичний багатомірний інструмент (по В.Е. Штейнбергу), де забезпечується багаторівнева робота з певним обсягом інформації. На відміну від мультимедійного уроку інтерактивний плакат може бути тільки багаторівневим і багатофункціональним, який забезпечує, наприклад, як вивчення нового матеріалу, так і закріплення, зворотній зв'язок і контроль за якістю засвоєння отриманої інформації [5, с.20].

Учителі-практики (Е. Афраїна, Г. Аствацапуров, А. Асаїнова, А. Сальдіна) зазначають, що порівняно з іншими електронними навчальними засобами інтерактивний плакат більш орієнтовано на вчителя як активного користувача, а ефективність застосування плакату на уроці цілком залежить від професійного досвіду та методичної культури та творчості педагога. Досвід показує те, що електронна презентація на уроці не може складатися із надто великої кількості слайдів. Часта зміна кадрів призводить до зниження рівня уваги учнів. Електронний плакат дозволяє «концентрувати» навчальну інформацію кількох слайдів у вигляді «навчальної опори», опорного конспекту, який можна використовувати як на етапі вивчення нового матеріалу, так і на етапах закріплення і контролю [4].

Електронний інтерактивний плакат може містити теоретичні відомості, опорний конспект, історичну довідку, біографії вчених для розширення світогляду учнів, табличні довідкові матеріали для розв'язання задач, системи вправ для проведення математичних диктантів, письмового опитування, самостійної роботи (з можливістю друкування) тощо.

Особливості організації роботи вчителя з інтерактивним плакатом полягають в можливості застосування диференційного підходу до викладання нового матеріалу в класах з різним рівнем підготовки, та дає змогу вчителю урізноманітнювати порядок подання матеріалу, співвідносити обсяг між теоретичного та практичного матеріалу, розширити можливість застосування мультимедії (відео, анімація) та наочних посібників в організації самостійної роботи учнів [1, с.75].

За допомогою інтерактивного плакату та інтерактивної дошки реалізуються майже всі дидактичні принципи на уроках математики. Наприклад, електронний інтерактивний плакат з математики 8-го класу при вивченні теми «Функція $y = x^2$ та її графік». Інтерактивний плакат об'єднаний центральним зображенням (параболою), навколо якого в логічній послідовності розташовані елементи навчального матеріалу. В лівій частині – правила побудови параболи при зміні параметру a та відповідні до них графіки функції, що відповідають навчальному матеріалу 8-го класу. В правій частині плакату розташовані іконки, з якими пов'язані приклади, історичні відомості. У нижній частині плакату розташована інформація, яка пов'язана з додатковими відомостями з даної теми. Вона призначена для учнів, які мають інтерес до математики (завдання підвищеної складності, цікаві факти, фільм про параболу) [2, с.41].

Інтерактивний плакат ми використовували з метою пояснення нового матеріалу, для організації повторення та узагальнення вивченого матеріалу, перевірки знань учнів, для організації індивідуальної роботи з учнями, які під час вивчення теми хворіли та не відвідували заняття. Практика застосування плаката засвідчила, що вчитель для викладу основного навчального матеріалу економить 3-5 хв. Заощаджений час використовується на цьому ж уроці для закріплення матеріалу та для перегляду цікавих фактів про параболу, що дає можливість зацікавити учнів до вивчення даної теми. Аналіз проведення уроків з математики показав, що завдяки використанню електронного інтерактивного плаката учні, які хворіли під час вивчення теми і отримали плакат електронною поштою, підготувались до теми та отримали підсумкові оцінки, також збільшилась на 37% кількість опитаних учнів за урок.

Таким чином, інтерактивний електронний плакат є педагогічним програмованим засобом, за допомогою якого дидактичні матеріали подаються у вигляді інтерактивних елементів, і реалізований засобами MS Office, VBA або спеціальними програмами. Інтерактивний електронний плакат є сучасним багатофункціональним засобом навчання, який може бути повноцінною навчальною наочною, а також надати вчителю можливість ефективніше організувати навчальний процес.

Література:

1. Бельчев П.В. Інтерактивний електронний плакат як сучасний дидактичний засіб навчання фізики в загальноосвітній школі [Текст] / П. В. Бельчев // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. (Педагогічні науки) / Бердян. держ. пед. ун-т. - Бердянськ : БДПУ, 2011. - № 2. - С. 73-77 : іл. - Бібліогр.: с. 77
2. Бельчев П.В. Реалізація сучасних принципів навчання математики за допомогою інтерактивної дошки Smart Board/П.В. Бельчев, Т.І. Таблер //Гуманітарний вісник – Додаток 1 до Вип. 27, Том IV (37): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.: Гнозис, 2012. – С.36-42
3. Википедия – свободная общедоступная универсальная Интернет – энциклопедия [Электронный ресурс] /Джимми Уэйлс, Ларри Сенгер. – 2001. - Режим доступа к энциклопедии: <http://ru.wikipedia.org/wiki/>
4. Плакаты. Интерактивные версии первых пятиобразовательных плакатов для школ России [Электронный ресурс]. –Режим доступа: <http://elementy.ru/posters>.
5. Штейнберг В. Э. Дидактические многомерные инструменты: теория, методика, практика/ В. Э. Штейнберг. – М. : Народное образование, 2002. – с. 304

Надійшло до редакції 14.10.2013 року.